

R.I.Z.I.V.

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

Uitkeringen

Omzendbrief VI nr 2011/24 van 17 januari 2011 406/8

Van toepassing vanaf 31 december 2010

Regularisatieprocedure in geval van een niet toegelaten werkhervatting door een arbeidsongeschikt erkende gerechtigde

De wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen, die verschenen is in het Belgisch staatsblad van 10 mei 2010, heeft artikel 101 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, gewijzigd.

Artikel 101 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 voorziet in een procedure tot regularisatie van de situatie van een arbeidsongeschikt erkende gerechtigde die een activiteit heeft hervat zonder de voorafgaandelijke toelating van de adviserend geneesheer of die de voorwaarden van de toelating niet heeft gerespecteerd. De regularisatie omvat zowel een medisch luik als een administratief luik.

1. Ratio legis van de wijziging

De wijziging van artikel 101 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 kadert binnen één van de doelstellingen van het regeringsbeleid, met name het opdrijven van de strijd tegen de sociale fraude. De wijziging gaat tevens gepaard met een reorganisatie van de controlediensten van het RIZIV met als objectief om zowel het opsporen van de gevallen van niet toegelaten cumulatieve uitkeringen met de uitoefening van een activiteit, als het vaststellen van de door de ziekenfondsen ten onrechte uitbetaalde bedragen en het uitspreken van administratieve sancties tegen de verzekerden in eenzelfde dienst, namelijk de Dienst voor Administratieve Controle van het RIZIV, onder te brengen.

Hiertoe werd de Dienst voor sociale controle, bestaande uit de sociaal controleurs die belast zijn met de strijd tegen het zwartwerk en de opsporing van arbeidsongeschikt erkende gerechtigden die een niet toegelaten activiteit hebben hervat, die vroeger deel uitmaakte van de Dienst voor Geneeskundige Evaluatie en Controle, geïntegreerd bij de Dienst voor Administratieve Controle. Het feit dat nog slechts één Dienst belast is met de opsporing en de afhandeling van sociale fraudegevallen, komt een efficiënte en snellere afhandeling van die dossiers ten goede.

2. Toelichting van de 'gewijzigde' regularisatieprocedure ingeval van een niet toegelaten werkhervatting.

Wanneer wordt vastgesteld dat een arbeidsongeschikt erkende gerechtigde een niet toegelaten activiteit heeft hervat, dient zijn situatie te worden geregulariseerd, zowel op medisch als op administratief vlak (inzoverre het gaat om een activiteit die valt onder het toepassingsgebied van artikel 101, zoals wordt toegelicht onder punt 3).

2.1. Regularisatie op medisch vlak

2.1.1. Geen medische regularisatie met terugwerkende kracht.

Sedert de invoering van de regularisatieprocedure in 1991 diende de beoordeling van de graad van arbeidsongeschiktheid van de gerechtigde die een niet toegelaten activiteit had hervat niet alleen te gebeuren voor de toekomst, de situatie diende eveneens op medisch vlak te worden geregulariseerd voor de verstreken periode van niet toegelaten activiteit. Er diende meerbepaald te worden onderzocht of de betrokkene gedurende voornoemde periode nog een ongeschiktheid behouden had van tenminste 50 % op medisch vlak, wat voor moeilijkheden zorgde aangezien het ging om een periode die vaak heel ver in het verleden lag.

Door de wijziging van artikel 101 van de gecoördineerde wet van 14.7.1994 is de medische regularisatie voor het verleden opgeheven. De arbeidsongeschikt erkende gerechtigde die een niet toegelaten arbeid heeft verricht, dient wel nog te worden onderworpen aan een geneeskundig onderzoek, maar dit heeft uitsluitend betrekking op de evaluatie van de ongeschiktheid op het ogenblik van het onderzoek en later.

Artikel 101 bepaalt immers dat *“de gerechtigde die arbeid heeft verricht zonder de toelating van de adviserend geneesheer of zonder de toelatingsvoorwaarden te hebben nageleefd, onderworpen wordt aan een geneeskundig onderzoek om na te gaan of de erkenningsvoorwaarden voor de ongeschiktheid vervuld zijn op de datum van het onderzoek”*.

Er dient dus geen erkenning van de arbeidsongeschiktheid meer te gebeuren met terugwerkende kracht.

Dit medisch onderzoek zal in de praktijk dienen te gebeuren door de adviserend geneesheer, (desgevallend de geneesheer-inspecteur van de Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle).

Een beoordeling van de arbeidsongeschiktheid op medische stukken volstaat niet.

De verzekerde dient door de adviserend geneesheer te worden opgeroepen om zich aan te bieden voor een lichamenlijk onderzoek.

Indien de betrokkene geen gevolg geeft aan deze oproeping en zich zonder gerechtvaardigde reden niet aanbiedt op voormeld onderzoek, dan dient de uitbetaling van zijn ziekte-uitkeringen te worden geschorst in toepassing van artikel 134, § 2 van de gecoördineerde wet van 14.7.1994 en dit zolang hij zich niet aan een nieuwe medische controle onderwerpt.

2.1.2. Instanties bevoegd voor de evaluatie van de ongeschiktheid.

De medische instanties die bevoegd zijn om zich uit te spreken over de ongeschiktheid zijn niet gewijzigd.

Als de gerechtigde zich op de datum van het geneeskundig onderzoek in een tijdvak van primaire ongeschiktheid bevindt, is de adviserend geneesheer van de verzekeringsinstelling bevoegd om zich uit te spreken over de (al dan niet verdere) erkenning van de arbeidsongeschiktheid. Het kan ook gebeuren dat de geneesheer-inspecteur van de Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle (DGEC) zich moet uitspreken.

Als de gerechtigde zich op de datum van het geneeskundig onderzoek in een tijdvak van invaliditeit bevindt, is het aan de Geneeskundige Raad voor Invaliditeit (GRI) om de medische beslissing te nemen, op voorstel van de adviserend geneesheer.

De adviserend geneesheer en de geneesheer-inspecteur (wanneer hij de gerechtigde op verzoek van de adviserend geneesheer onderzoekt), kunnen tijdens het onderzoek het einde van de erkenning van de staat van arbeidsongeschiktheid vaststellen; indien ze daarentegen van oordeel zijn dat de gerechtigde nog altijd voldoet aan de erkenningsvoorwaarden voor de staat van arbeidsongeschiktheid, dient de adviserend geneesheer aan de Geneeskundige raad

voor invaliditeit een voorstel tot erkenning voor te leggen. Het is dan de Geneeskundige raad voor invaliditeit die de uiteindelijke beslissing tot al dan niet erkenning van de arbeidsongeschiktheid neemt.

2.1.3. Termijn waarbinnen het geneeskundig onderzoek moet uitgevoerd worden en een negatieve beslissing moet betekend worden.

Artikel 101 voorziet dat de Koning de termijn bepaalt waarbinnen het geneeskundig onderzoek uitgevoerd moet worden, te rekenen vanaf de vaststelling van de niet toegelaten activiteit of van de mededeling ervan en dat ingeval van een negatieve beslissing een beslissing van einde van erkenning moet worden betekend aan de betrokkene binnen de door de Koning bepaalde termijn.

Bij koninklijk besluit dd. 12/12/2010, verschenen in het Belgisch staatsblad van 20/12/2010 werden in het koninklijk besluit van 3.7.1996 tot uitvoering van de gecoördineerde wet van 14.7.1994 de artikelen 245decies en 245undecies ingevoegd die de uitvoeringsmodaliteiten omvatten van voornoemd artikel 101.

De termijn waarbinnen het geneeskundig onderzoek moet worden uitgevoerd is vastgesteld op 30 werkdagen, te rekenen vanaf de vaststelling, door de verzekeringsinstelling, van de niet toegelaten activiteit of vanaf de mededeling ervan aan de verzekeringsinstelling (cf. artikel 245decies van het K.B. van 3.7.1996).

De beslissing inzake het einde van de erkenning dient te worden betekend binnen dezelfde termijnen als die welke thans worden toegepast voor de beslissingen met betrekking tot het einde van de arbeidsongeschiktheid (in primaire arbeidsongeschiktheid en in invaliditeit) (cf. art. 245undecies van het K.B. van 3.7.1996).

Dit betekent dat in een tijdvak van primaire arbeidsongeschiktheid, de beslissing van einde van erkenning van de arbeidsongeschiktheid onmiddellijk na afloop van het geneeskundig onderzoek wordt bezorgd aan de verzekerde of hem onverwijld per aangetekende brief wordt verzonden, indien de gerechtigde weigert het ontvangstbewijs te ondertekenen (cf. artikel 17 van de Verordening van 16 april 1997 tot uitvoering van artikel 80, 5°, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994).

In een tijdvak van invaliditeit, wordt de beslissing met betrekking tot het einde van de arbeidsongeschiktheid ter kennis gebracht binnen drie werkdagen die volgen op de dag van de beslissing (cf. artikelen 189, tweede lid, en 190, tweede lid, 1° van het K.B. van 3.7.1996).

Er mag hierbij gebruik worden gemaakt van het bestaande kennisgevingsformulier.

2.1.4. Vaststelling van de hervatting van een niet toegelaten activiteit.

Het bepalen van de datum van vaststelling van de niet toegelaten werkhervatting voor de berekening van de termijn van dertig werkdagen waarbinnen het geneeskundig onderzoek dient te worden uitgevoerd, varieert alnaargelang de wijze waarop de vaststelling gebeurt.

De hervatting van een niet toegelaten activiteit kan worden vastgesteld op verschillende manieren:

-hetzij via enquêtes op het terrein door sociaal controleurs die speuren naar de gevallen van cumulatie van de uitkeringen met de uitoefening van een niet toegelaten activiteit: de sociaal controleur maakt een kopie van het proces-verbaal van de vaststelling van de inbreuk over aan de juridische afdeling van de Dienst voor administratieve controle die een kwaliteitscontrole doet en dit vervolgens in twee exemplaren overmaakt aan het ziekenfonds. Eén exemplaar is bestemd voor de administratieve dienst die vervolgens kan starten met de procedure tot terugvordering van de onverschuldigde prestaties; het andere exemplaar is bestemd voor de dienst van de adviserend geneesheer die, zoals hogervermeld, de betrokkene dient op te roepen voor een geneeskundig onderzoek binnen een termijn van 30 werkdagen. Het is vanaf de datum van kennisgeving van voornoemd proces-verbaal door de juridische afdeling van de Dienst voor administratieve controle aan het ziekenfonds dat de termijn van 30 werkdagen begint te lopen.

- hetzij via de vergelijking van de gegevens op de uitgavenbescheiden enerzijds, en de DmfA-gegevens anderzijds (datamatching verricht door de Dienst voor administratieve controle):

het ziekenfonds wordt hiervan in kennis gesteld door de Dienst voor administratieve controle binnen een termijn van 30 dagen (cf. artikel 162, laatste lid van de gecoördineerde wet van 14.7.1994).

Het is vanaf de datum van de kennisgeving van de Dienst voor administratieve controle aan het ziekenfonds (administratieve dienst en dienst van de adviserend geneesheer) dat de termijn van 30 werkdagen begint te lopen;

-hetzij op basis van vaststellingen die rechtstreeks door het ziekenfonds zijn gedaan (vertrekkende van de verklaringen van de sociaal verzekerde, de mutaties van de DmfA,...).

In dit geval gebeurt de vaststelling door het ziekenfonds zelf en begint de termijn van 30 werkdagen te lopen vanaf het ogenblik dat de niet toegelaten werkhervatting met zekerheid vaststaat (na ondervraging van de werkgever of na ieder ander onderzoek teneinde het onomstotelijk karakter van de niet toegelaten werkhervatting vast te stellen). Indien de vaststelling is gebeurd door de administratieve dienst van het ziekenfonds, stelt deze de dienst van de adviserend geneesheer hiervan onverwijld in kennis.

2.1.5. Geen uitdrukkelijke vraag tot medische regularisatie vereist vanwege de sociaal verzekerde.

Van zodra is vastgesteld dat een sociaal verzekerde tijdens zijn arbeidsongeschiktheid een niet toegelaten activiteit heeft hervat, wordt automatisch de procedure tot heronderzoek van het dossier vanuit medisch oogpunt opgestart binnen de daartoe wettelijk vastgestelde termijn (cf. supra).

2.2. Regularisatie op administratief vlak

De regularisatieprocedure voor het tijdvak van niet toegelaten activiteit beperkt zich louter en alleen tot een administratieve regularisatie.

2.2.1. Beperking van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag tot de dagen of het tijdvak van niet toegelaten activiteit.

Zoals dit ook vóór de wijziging van artikel 101 van de gecoördineerde wet van 14.7.1994 het geval was, dient het ziekenfonds over te gaan tot de terugvordering van de ten onrechte ontvangen uitkeringen ingevolge de uitoefening van een niet toegelaten activiteit.

Deze terugvordering dient evenwel te worden beperkt tot de dagen waarop of de periode gedurende dewelke de verzekerde effectief de niet toegelaten activiteit heeft uitgeoefend.

De beperkte terugvordering van het onverschuldigde bedrag is evenwel niet meer gebonden aan de vereiste van een regularisatie op medisch vlak (de vereiste van 50 % vermindering van de geschiktheid op medisch vlak valt weg). Het betreft een louter administratieve beslissing.

Indien de verzekerde niet wenst mee te werken en geen gegevens kan of wil verstrekken in verband met de deeltijdse werkhervatting en indien deze gegevens bovendien niet kunnen worden teruggevonden in het proces-verbaal van vaststelling opgemaakt door de sociaal controleur of niet kunnen worden afgeleid uit de datamatching of de consultatie van de DMFA-gegevens, dan kan er uiteraard geen beperkte terugvordering plaatsvinden en dienen de uitkeringen te worden teruggevorderd voor de volledige periode van niet toegelaten activiteit.

In de wetgeving is geen enkele termijn voorzien waarbinnen de terugvordering van het onverschuldigde bedrag door de verzekeringsinstelling moet worden betekend aan de sociaal verzekerde.

Gelet op de terzake geldende verjaringstermijnen, komt het evenwel aangewezen voor dat het ziekenfonds de beslissing tot terugvordering zo spoedig mogelijk betekent aan de sociaal verzekerde per aangetekende brief, die dan tegelijkertijd de verjaring kan stuiten.

Voornoemde procedure tot terugvordering van de uitkeringen dient gevolgd te worden door de verzekeringsinstellingen in alle situaties van niet toegelaten werkhervatting die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 101, van zodra zij zijn vastgesteld.

Er is hiertoe dus geen uitdrukkelijke aanvraag nodig vanwege de sociaal verzekerde.

2.2.2. Gelijikstelling voor de vaststelling van de rechten in de andere sectoren van de sociale zekerheid.

De nieuwe bepaling behoudt tevens het principe van de gelijkstelling van de dagen waarvoor de uitkeringen het voorwerp uitmaken van een terugvorderingsprocedure, met vergoede dagen voor de vaststelling van de rechten op sociale zekerheidsprestaties van de gerechtigde en zijn personen ten laste.

2.2.3. Procedure tot verzaking aan de terugvordering van het onverschuldigde bedrag door het Beheerscomité van de Dienst voor Uitkeringen

Krachtens artikel 101, § 2, 2° lid van de gecoördineerde wet van 14.7.1994 behoudt het Beheerscomité van de Dienst voor Uitkeringen de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk te verzaken aan de terugvordering van de uitkeringen die voor de dagen of het tijdvak van niet toegelaten arbeid zijn toegekend, in behartigenswaardige gevallen en in zoverre er geen sprake is van bedrieglijk opzet.

Hiertoe is wel een uitdrukkelijke aanvraag van de sociaal verzekerde vereist. De mogelijkheid tot een verzaking aan de terugvordering en de procedure die hiertoe dient gevolgd te worden dient trouwens te worden vermeld in de beslissing tot terugvordering die door het ziekenfonds aan de betrokkene wordt ter kennis gebracht (cf. artikel 295ter van het K.B. van 3 juli 1996, dat de vermeldingen opsomt die de beslissing tot terugvordering dient te bevatten in toepassing van het Handvest van de sociaal verzekerde van 11 april 1995).

In tegenstelling tot voorheen, worden in artikel 101, § 2, 3e lid de criteria voor een dergelijke verzaking opgesomd, dit met het oog op een grotere transparantie en een betere controle door de hoven en rechtbanken.

Het Beheerscomité dient bij het nemen van haar beslissing de evenredigheid in acht te nemen tussen de omvang van de terugvordering enerzijds, en de aard of de ernst van de tekortkoming van de verzekerde aan zijn verplichtingen anderzijds, en dit op basis van de concrete beoordeling van volgende elementen:

- 1° de sociale en financiële situatie van de gerechtigde, evenals elk ander persoonlijk pertinent gegeven;
- 2° de al dan niet onderwerping van de niet toegelaten activiteiten aan de sociale zekerheid;
- 3° de omvang van de voormelde activiteiten evenals de belangrijkheid van de betrokken inkomsten.

Voormelde criteria vinden hun oorsprong in de jarenlange ervaring van het Beheerscomité van de Dienst voor Uitkeringen en in de "rechtspraak" die daaromtrent werd ontwikkeld.

3. Toepassingsgebied van artikel 101 van de gecoördineerde wet van 14.7.1994.

Artikel 101 van de gecoördineerde wet van 14.7.1994 is uitsluitend van toepassing in geval van de hervatting van een niet toegelaten activiteit, waarvan ofwel het arbeidsvolume, ofwel het arbeidsrendement lager ligt dan de activiteit die werd uitgeoefend vóór de aanvang van de arbeidsongeschiktheid.

Valt dus buiten het toepassingsgebied van artikel 101:

- de volledige hervatting van de vroegere activiteit;
- de hervatting van een andere activiteit volgens hetzelfde arbeidsvolume als de vroegere activiteit, behalve indien het zou gaan om een activiteit met een verminderd arbeidsrendement en desgevallend een lager loon, bijvoorbeeld de uitoefening van een activiteit in een beschutte werkplaats of in het kader van een sociale tewerkstelling.

De regeling van artikel 101 beoogt geenszins de regularisatie van een normale werkhervatting. Dit kan worden afgeleid uit de wettelijke bepaling zelf die verwijst naar "de arbeidsongeschikt erkende gerechtigde die arbeid heeft verricht zonder de in artikel 100, § 2, bedoelde voorafgaandelijke toelating". Welnu, de voorafgaandelijke toelating zou nooit kunnen worden gegeven voor de volledige en normale hervatting van de vroegere beroepsactiviteit, gelet op de

afwezigheid in een dergelijk geval van een graad van ongeschiktheid van 50% op medisch vlak zoals vereist in artikel 100, § 2 van de gecoördineerde wet van 14.7.1994.

Verder kan ook nog verwezen worden naar de voorbereidende werken bij het ontwerp van wet tot invoering van een artikel 56bis en 56ter in de toenmalige wet van 9.8.1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (huidige artikelen 101 en 102 van de gecoördineerde wet van 14.7.1994). Hierin wordt uitdrukkelijk *gesteld dat de regeling opgenomen in artikel 56bis vanzelfsprekend niet geldt voor de gerechtigde die spontaan zijn vroegere arbeid of een overeenstemmende arbeid volledig heeft hervat.*

De wijzigingen die door de wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen werden aangebracht aan artikel 101 van de gecoördineerde wet van 14.7.1994 hebben uitsluitend als bedoeling om een administratieve vereenvoudiging te bewerkstelligen van de regularisatieprocedure in geval van niet toegelaten werkhervatting, maar niet om te raken aan de ratio legis ervan.

Indien de betrokkene zijn vroegere activiteit dus volledig heeft hervat, dan dient dit beschouwd te worden als een spontane werkhervatting en dient het bewijs van werkhervatting aan het ziekenfonds te worden overgemaakt.

Betrokkene beantwoordt niet verder aan de voorwaarden van artikel 100, § 1 en zal alle ziekte-uitkeringen die hij ontvangen heeft sedert de werkhervatting moeten terugbetalen.

Indien hij vervolgens, ingevolge de verergering van zijn gezondheidstoestand, de (niet toegelaten) activiteit opnieuw heeft moeten stopzetten, dan zal hij opnieuw aangifte moeten doen van zijn arbeidsongeschiktheid bij de adviserend geneesheer van zijn ziekenfonds. Hoogstwaarschijnlijk zal het dan gaan om een laattijdige aangifte en zullen de ziekte-uitkeringen van betrokkene, ingeval van een positieve beslissing van de adviserend geneesheer, met 10% verminderd worden voor de erkende periode van arbeidsongeschiktheid tot en met de aangiftedatum. Pas vanaf de eerste daaropvolgende werkdag mogen de uitkeringen opnieuw volledig worden toegekend (toepassing van artikel 9 van de Verordening op de uitkeringen van 16.4.1997).

4. Inwerkingtreding van artikel 101 van de gecoördineerde wet van 14.7.1994, zoals gewijzigd door de wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen en van de uitvoeringsbepalingen (artikelen 245decies en 245undecies van het K.B. van 3.7.1996).

Voornoemde bepalingen zijn in werking getreden op 31.12.2010 en zijn van toepassing op alle vaststellingen (van niet toegelaten werkhervattingen) gedaan vanaf die datum.

Deze omzendbrief vervangt de omzendbrief V.I. nr. 92/142 van 29 april 1992

De leidend ambtenaar,

F. Perl
directeur-generaal.

Bijlagen : nihil